

če bodo delo dobro izvršili, v svesti si smete biti, da bodo potrgali podlesek do čistega. Najuspešnej je, če se porurejo (izkopljejo) čebulice s kako pripravno pripravo, posebno če ni podleska zelo mnogo. Priprave za kopanje podleskovih čebulic so tudi na prodaj, pa so precej drage; ena stane 7 gl. 50 kr. Zato pa nekteri raje takole dela: Ko se spomladi pokaže volovnik (podleskovi listi), vzamejo primerno palico priostrejo na enem konci in kjer raste kak volovnik, zasade mu jo ravno v sredo, kakih 40 do 50 centimetrov globoko. Na ta način prebodejo čebulico, ki vsled tega začne gnti, posebno če pride kmalu dež in se nabere v luknji voda, ali pa če po takem delu poškropimo travnik z gnojnicu. Čebulice je najlaže prebadati kadar je zemlja vlažna, da gre palica rada vanje. — Nekatera čebulica pa preboli rano in jeseni zopet požene cvet; zato je treba drugo leto zopet na travnik in pašnik in iznova prebosti čebulice, kar jih je pognalo liste. Dvakratnemu ranjenju pa ni lahko kos in navadno segnije. Če pa bi kdo rad kmalu docela pregnal podlesek, naj preorje, če je moči, dotično zemljo in jo par let obdeluje. Posebno pripravna za tako zemljo je kaka okopavina, ker zahteva mnogo oskrbovanja; obdelovanje zemlje pa uničuje podlesek. Pozneje naj se obseje prostor zopet s travami in nov lep travnik je gotov. V obče pa bodi kot glavno sredstvo priporočeno pravilno in pravočasno namakanje, gnojenje in oskrbovanje travnikov.

Kako se odpravijo bradavice s kravjega vimena?

Takih bradavic poznamo dve vrsti in sicer rožene in mesnate. Na vimenu so navadno prve vrste. V kolikor se bradavice ne dajo poščipati, se namažejo s solitrovo kislino in sicer na dan po enkrat. Ker je ta kislina silno jedka, zato je treba pri tem delu pazno postopati. Koža okoli bradavice naj se namaže s kako mastjo, da je ne more razdejati solitrova kislina, ki bi utegnila teči z namazane bradavice. Sicer Vam pa priporočamo prepustiti to reč veščaku, zlasti če je bradavic veliko na vimenu.

Kako imamo hraniti in negovati kanarčke.

Vsako jutro dajmo ptičku svežo vodo in konopnega semena ter nastrgane redkve. Ne dajajmo ptičku sladkorja, ki povzroča kislino. Da mu napravimo boljši tek, dajajmo mu v časih nekaj salate ali olupkov od sadja. V vodo primešajmo dvakrat na teden malo soli, kjer imamo kanarčka, ne smemo kuhati ali kadi, taka soba je prava mučilnica za nežnega ptička.

Puščanje krvi pri volah in drugi govedi živini, katera se redi za mesarja, da bi se rajša debelila, je v mnogih krajih v navadi, in skušnje potrjujejo, da ima mnogo uspeha. Poskušnje kažejo, da je po puščanju pretvarjanje beljakovin v telesu močnejše in da se izdihanje ogljikove kislino zmanjša, kar je dokaz, da se v telesu razkroji manj že nakopičene tolščobe, toraj, da postaja živina po puščanju krvi vedno bolj debela. Ker je pitanje že samonasebi nekaj nenaravnega, zato iz zdravstvenega stališča tudi ni dosti ugovarjati proti puščanju, ki sicer život slabí.

Poslano.*

(Odgovor na popravek župnika Ogrizeka v Črešnicah.)

Črešnice v konjiškem okraji. Župnik Ogrizek je nedosežen v obračanju, zvijanju in tajenju! Ko sem na moj dopis v 15. številki »Štajerca« 24. avgusta »Ogrizek popravek« bral, nisem mogel svojim očem verjeti, da bi duhovniku! župniku! g. Ogrizeku sploh mogoče bilo toliko malomarno vse vtajiti! Le žal, da ne dovoljuje prostor, da bi celega Ogrizeka v polni in zasluzeni meri predstavil svetu. Že v 1. piki se je hudo osmešil. Dočim je on celo pri seji kraj. šol. sveta, dne 17. Augusta t. l. trdil, da ni leta 1898 in ne 1900 pri izpisanku orglarske in mežnarske službe niti o rokodeljstvu niti o poučevanju otročičev kaj v časnik pisal, so možje takoj sami nasprotno izpovedli, da so se z njim pogovorili, naj bi se taki orgljavec zglasil, ki je ob enem rokodelcu, ker drugače težko živi. Le v poučevanju otrok niso ničesar omenili; to je bil potem le bistroumni Ogrizek sam pristavil, kar mu neki učitelj kot dopisatelj v »Učiteljskem tovarišu« lahko pové. Slišal sem pa tudi podpisani sam leta 1900 da se je župnik Ogrizek k mnogim izrazil, da bi rad takega učitelja semkaj dobil, ki bi ob enem orgljavec bil, zato mu jaz nisem po volji, ker potem bi bil samo mežnar tudi župnikov blapec, kar bi ja župniku neslo. Pa ko bi jaz tudi orglal, moral bi imeti kakor vsaki drugi učitelj, »krokodilovo kožo« ali pa »svinjski želodec«, ki bi zamogel Ogrizekove muhe vsak dan na debelo požirati in prebavljal. Črešničani pa imajo od leta 1899 v osebi Jožefa Valenčaka takega orglavca, da si primernejšega misliti ne morejo. Razunega da dosti dobro orglá, je tudi izučen, delaven in potrepljiv mizar, katerega razen drugih Ogrizek najbolj uporabi. Vsak čas mu mora v cerkvi, kleti, vrhu i. t. d. kaj novega napraviti in vse drugo v miru pustiti, le za hlapca neče in ne more biti; zato pa je njegova žena zvesta pismónosinja. Krojačev in čevljarjev se ne zmanjka, a mizarja ni v celi fari. Črešničani ga bodo pogrešali, kadar ga zgubijo. Zato povem g. Ogrizeku: Nehvaležnost je plačilo svetā!

Zaradi 2. pike pa je ravno najbolj »nemir« postal, in to je sedaj le Ogrizeku mogoče vse zviti in vtajiti. Nezaslišana gorostasnost! Dočim pa on skrajna trdi, da je bil tudi sam za pouk ženskih ročnih del, četudi je prosilka le nemškega jezika skušana, a h koncu pa že pové, da je bil temu nasproten, ker se moja gospa na njegovo ojstro povelje ni hotela zavezati, se skušnji iz slovenskega jezika podvreči, in sicer kakor je modrijan Ogrizek zahteval že v treh mesecih!! in, ako ne napravi, je dejal se ne sme tudi več provizoričnega uka dotakniti. Še pred ko sem se v Črešnice preselil, mi je krajni šolski svet, to se reče edini župnik Ogrizek, na moje prošnje mesto odgovril, da brez slovenske skušnje ni niti misli na to službo! Na tako brezsrečno odbijanje se jaz potem za Ogrizekove ukaze nisem najmanj več zmenil, temveč ga v polni meri preziral! — K temu še pristavim neljubo težavo in nehvaležnost. Pri soli namreč ni vodnjaka in vodo moram od daleč nositi dati, kar me dosti stane, a vrhutega je nimam vselej na razpolago, potem pa se še prežalibože drugi udje krajnega šol. sveta vse po župnikovem povelji ravnajo in mi še ta pouk ali službo kot — odškodnino — niso privoščili. Častno in redno to nikakor ni bilo, a naj bo ljubemu Bogu potolaženo! V 3. piki pa si Ogrizek predzrne in podstopi celo obravnavo prevreči in vseh 10 pik vtajiti! — To presega vse meje. Tudi pri letosnjih seji kraj. šol. sveta dne 17. avgusta me je ojstro vprašal kateri udje bi bili lani mene nagovarjali, od tožbe zoper njega odstopiti! In koj tam vprito vseh sem mu pokazal načelnika kraj. šol. sveta ter obenem šolskega nadziratelja Jožefa Pristovnika, ter njegovega namestnika Jožefa Guzeja, ki sta lani, dne 13. majnika po procesiji v križevem tednu k meni prišla, ter za odstop tožbe

*) Za vse dopise v tem predalo je uredništvo le v toliki meri odgovorno, kolikor to zakon zahteva.

mir posredovala, kar je za nja gotovo lepo bilo, tembolj že župnika Ogrizeka dolgo poznata! A jaz sem njima odvoril, da se to le zna pri obravnavi pred sodnikom zgoditi, ako bi rekel »vse hudo obdolženje prekliče«. In tako je dotlej ostalo. Priče pokličem pa tudi adjunkta sodnika g. Higersbergerja, tem mojega zastopnika, g. dr. Mravlaka s Celja in slednjicij dijurnista, da je Ogrizek vse to, kar je 25. marca 1. 1901. seji kraj. šol. sveta bral in govoril ter na dež. šol. svet, ali pa izvleček tega, kar je v 15. štev. »Štajerca« v 10. navedenega — preklical. In tako je znaten kazni srečno bil, ker sem mu jaz vse odpustil, mojega zastopnika je bil, ki mu je kakor nobeden drugi, po milosti samo 27. računil, katere pa je Ogrizek drugi dan že hotel mene povrjene imeti! ali vsaj polovico! Zoper nestrnno Ogrizekovo izjavo pa, da on v svoji tožbi dež. šol. svet ni nobenega obrekovanja preklical in da je prostovoljno» zato isto tožbo nazaj vzel: »Ker sem jaz kar obljubil, — da bom za naprej mir dajal!!!« — zahteval Ogrizeka se vso strogostjo! vse iste ljudi kot »priče« novati, ki bi bile kedaj to slišale, in katere naj pod prislo potrdijo! Ali pa naj Ogrizek tako pismo od mene postavi! Ako pa on tega ne stori, budem za »kazen« vse Ogrizekove ovadbe doslovno v vse na Štajarskem izhajajoče časopis slovenske in nemške poslal, tudi v šolske, kateri se povzemoj! da bodo vsi vedeli, s kakim človekom se imam srečati, ki me hoče na vsaki način ob službo! ob kruh!! Zahtevam pa tudi od Ogrizeka odločno in se vso resno pred vsemi ljudmi resnične in pravične dokaze: Kaki jaz to delam!? — Je-li to hudobija, nemir, da je moja čez leto dni vendar nameščena bila, kar je za Ogrizeka peti!? — Je-li to greh, nemir, da jaz po postavi tudi šreinjerjeve vadnice nekaj nemški učim!? kar Ogrizek ne more, kajti vsaka nemška beseda, pisana, kakor vrojena, ga na celiem životu strese, zategadelj me tudi na napada in v Gradec toži!! — Ali mi hoče še enkrat 10 nesramnih nedostojnih pik posiloma na čelo pribiti! Je to lansko leto 25. marca in letos 9. februarja pri seji šol. sveta storil!? — Ako tega ne dokazuje, je zvečno očitno razzalenje časti in kahlenje nad menoju učinil!! — V 4. piki pa nedoločeno da bi se priimka hudič, satan, pri obravnavi 30. aprila govorila bila. Kaj pa 25. marca in 21. maja 1901 in 9. februarja!? Pri tej strasti ne morem zamolčati, da g. sodnik 30. aprila tudi vprašal, kar se je s pričo redilo, ali je on mene tudi za »nemškutarja« imenoval, kar je Ogrizek sedero avno pred božjim razpologovoril, da te besede »nikdarni« izrekel! Pa očitno trdim, da menile 9. februarja prisesti kr. š. sveta, mar večše druge krati besedo pikal kot že popisani nasprotnik nemškega učenja. Pa tudi k meni samemu je ude okraj in deželnega šolskega sveta kot nemškutarje imenoval a me pa tje toži, — gotovo tega ne omeni. V 5. piki pa Ogrizekovo trdrovatno obračanje, zvijanje, tajenje, laž in največji meri spozna! ker si predzrne trditi, da me 9. marca t. l. pri seji kraj. šol. sveta ni za: »celega bika! in da brez forma!« imenoval, dasitudi je ravno zaradi nedostojnih besed na 40 K, reci štirideset kron, globe kazan bil, že plačal, in jih je tudi župan že prijel!!! — Seли pa potem še takemu človeku kaj verjeti, četudi je duhovnik!? ino kot taki in že župnik bi moral tem previdnejše ravvede. Seveda je on pri seji rek, da je te hude besede le od teh staršev in šolarjev slišal in da jih le »pripoveduje«! To je »fein zvijača«! a pri obravnavi dne 30. aprila pa je na novo vprašanje odgovoril, da se je le »eden« učenec takoj in še tistega ni imenoval na sodnikovo vprašanje itd.! Razumnemu zadosti!

Na novo in zdaj »še bolj očitno« pa me je ravno s tistimi besedami še enkrat obdolžil, ker pravi: »Res pa je, so to vse štiri priče potrdile, da so mu (meni) drugi taka imena dali!« — Zato odločno zahtevam od Ogrizeka da mi on vse tiste štiri priče, ki so to potrdile, in vse

ljudi, ki so meni taka imena kakor: »celi bik in človek brez vsega forma«!! dali, imenuje, da jih vem pred sodnijo tirati, ter neizogibnega in od mene zahtevanega opravičenja in zadoščenja iskat!! — Ako bi pa Ogrizek tega ne izspolnil, bom sam pred očitnim svetom potrdil, da so vse njegove trditve čez me: nestrljive izmišljave! itd. itd.

Kakor pa v vseh, tako se zamorem tudi v 6. in zadnji piki le z božjo pomočjo premagovati, da mi pri takem od duhovnika nikakor pričakovanim »tajenji in samovtajenji« žolč od same jeze ne skipi. — Že zopet moram vsled tega g. adjunkta in dijurnista za priče poklicati, da Ogrizek na mnogo prigovarjanje g. sodnika nikakor ni hotel svojih besed; »celi bik in človek brez vsega forma« nazaj vzeti, na kar bi mu jaz drugokrat odpustil bil, temveč je djal, z rokama mahaje: »Če me tudi na deset let zaprete, meni je vse eno, jaz ne vzamem ne ene besede nazaj, ampak učitelj je dolžan in mora svojo tožbo nazaj vzeti, ako ne, ga bom jaz zatožil pri deželnem šolskem svetu, da si bo vse svoje žive dni zapomnil« i. t. d. Ravno te besede mi je 4 dni pozneje tudi pisal kot »strašilo« — in ta listek leži in premnogo družega pri visokem dež. šol. svetu v Graci, prepis tega pa pri prečastitem ordinariatu v Mariboru. No, lepa komedija!

Zahtevam pa tudi odločno imena tistih 4 prič, pred katerimi je Ogrizek meni ponudil: da bi jaz svojo tožbo nazaj vzel, da potem tudi on mene ne bode na dež. šol. svet tožil. Lanska dva moža kot posredovalca miru je vtajil, kakor že rečeno, letos pa si je kar štiri izmisli. Njegovih »večnih tožb in groženj« na dež. šol. svet pa sem se že tako navadil, da so mi celo vsakdanje postale! — Če ima še s tožbami veselje, naj se s tem raduje, le njegovo groženje si prepovem! Tudi svojem Bogu Žičkarju zna na Dunaj prošnje za vpeljavjo šibe v našo šolo poslati, slobodno mu, vsaj služi vsem v začudenje in pomilovanje; obžalujem ga pa tudi jaz, da še 4 urice na teden kot mogočni župnik ne more brez »sceptra ali knute« prestati. Konečno, ker je Ogrizek nekatere reči nomenjene pustil, je s tem dokazal, da je vse ostalo resnično! Tako postavim, da me je na poziv k sodniji med drugimi krati tudi 12. maja 1901 na prižnici napadal, da ne gre prej v šolo, dokler se jaz ne »odpravim« i. t. d. No, do sedaj je že petokrat strajkal in sicer zadnjokrat celi mesec, a 21. julija je na pouk iz Maribora vendar spet v šolo prisel in redno uči in je vse zamujene ure že vestno izpolnil, kar je lepo, četudi sem jaz še vedno tukaj. Tudi letošnji ropot dne 9. februarja pri seji kraj. šol. sveta, pri kateri je Ogrizek lanskih 10 pik ponovil, potem pa še o »celem biku in brez forma« pristavil, je zamolčal ter s tem potrdil. A 27. kron stroškov in 40 kron globe nič ne omeni, pa plačal jih je že. Tudi je s tem uresničil, da na vse moja poprejšnja mesta pisari in pozvedava, da bi o meni kaj slabega zvedel, zlasti pri duhovnikih in učiteljih. V vseh desetih »grozovitih pikah« pa ni ničesar posamezno omenil, le v svoji tretji piki je, kakor že povedano, vse črez breg prevrgel! — Toraj ne vem, si li ne upa, ali ga je sram in strah ali kaj? Iz tega najbrž sledi, da on, kakor že v svojih šestih pikah učinja, tudi to vse na »tihoma« že tretjokrat potrjuje, kakor 25. marca 1901 in 9. februarja letos. Le tako naprej!

Modro bi bil Ogrizek ravnal, da bi bil roko na srce položil, sv. Duha za razveljenje prosil, svojo strast spoznal, jo krotil in vse opustil, — kajti storjeno se ne da vtajiti — a namesto tega je vlil v žrjavico olje. Ogrizek sicer odsvetuje da ne rečem prepove »Štajerca« brati, a vsled svojega »znanstvenega popravka« pa je 16. in 17. številko komaj in komaj pričakoval, ter po svojem tovarisu F. M. nektere iztise iz Ptuja dobil, katere je potem od hiše do hiše nosil, naprej bral in kazal, kako je moj dopis v 15. štev. uničil in kako izvrstno zna on pisati. Tukaj je na mestu ljudski pregovor: »Bolj ko blato mešaš, tembolj smrdi!« Pa tudi: »Si tacuisses, philosophus fuisses«. Sreča za Ogrizeka, da še nova postava ni potrjena, vsled katere se v »popravkih« ne bo smelo več po svoji volji vse vtajiti in krivo razglasiti.

Dasi tudi ni dovoljeno, brez velike sile Boga za pričo poklicat, se vendar čutim pri-

